

Eksperimentell tysk-nordisk workshop i Berlin

Hva var vilkårene for det frie ord i Norden på 1800-tallet sett i et internasjonalt, og da særlig tysk-nordisk perspektiv? Historiske, litterære og politiske tysk-nordiske møter i det offentlige rom ble belyst under den tverrfaglige workshopen Frie ord i Norden? som ble arrangert i Berlin første helg i desember. Dette samarbeidet mellom prosjektet Offentlighet og ytringsfrihet i Norden, 1815–1900 og Nordeuropa-Institut ved Humboldt-universitetet i Berlin ble også et forfriskende tysk-nordisk møte der nye og mer eksperimentelle måter å organisere et faglig seminar på ble tatt i bruk.

De drøyt 20 deltakerne, fra Norge, Finland, Danmark, Nederland og Tyskland, kom til en workshop der programmet ikke var endelig fastlagt. På forhånd var det informert om at dette var «en 'workshop-in-progress', i et såkalt Open Space format, der det endelige programmet ikke er spikret og kan diskuteres og der det også er rom for gruppepresentasjoner, presentasjoner av ferske prosjekter og prosjektplaner; drøfting av mer eller mindre eksperimentelle metoder m.m. er også velkomne.» I alt 14 abstracts og papers var sendt inn etter en call for papers, fra stipendiater, forskere og professorer, fra historie, litteraturvitenskap og teologi. Men programmet ble lagt opp på stedet – i en strukturert men åpen prosess som involverte alle deltakerne.

Open Space-formatet er testet ut og innarbeidet gjennom flere arrangementer ved Nordeuropa-instituttet de siste årene, og en egen arbeidsgruppe - [Arbeitskreis Experiment Geisteswissenschaften, AEG](#) - ser særlig på alternative typer tilnærminger.

Open Space-formatet er velkjent i mange sammenhenger utenfor akademia som en alternativ prosess som i større grad involverer gruppens medlemmer. I Berlin er metoden tatt i bruk og tilpasset akademiske sammenhenger. Samarbeidet med UiO:Norden-prosjektet om en felles workshop i Berlin var imidlertid første gang formatet ble brukt i kombinasjon med et faglig seminar. Initiativet til dette ble tatt av Steffens-professoren, Janke Klok.

Opplegget ble presentert som et «ekte eksperiment» av Nordeuropa-instituttets leder, professor Stefanie von Schnurbein, som sammen med medarbeider Dörte Linke var moderatorer for prosessen. Første samling var en såkalt Weltcafé som ble holdt på restaurant Zum Schwarzen Ferkel, som selv knytter an til en nordisk-tysk litterær historie. Denne kafé-metoden, der deltakerne ble delt inn i mindre grupper, ble også tatt i bruk i den avsluttende, oppsummerende sesjonen.

Dag 1 på selve workshopen ble innledet med en felles sesjon, der det også var mulig å komme opp med helt nye forslag til programpunkter. Disse ble tematisk gruppert og plassert der hvor det var 'open spaces' i programmet. Dette viste seg også å bli en fruktbar sesjon om ulike aspekter av offentligheten - uten forberedt paper og spontant arrangert av gruppen i fellesskap.

Nettopp eierskapet til workshopen som alle deltakerne fikk var en intendert og positiv erfaring. Det samme var at det var satt av nok tid til drøfting og diskusjon. Dette kom fram under den avsluttende sesjonen, der workshopen ble evaluert og planer for arbeidet videre ble drøftet. Parallelle sesjoner frigjorde tid, men var ikke udelte i en såpass liten gruppe, ble det betont her. Inspirasjonen til å tenke nytt tar prosjektet imidlertid med seg tilbake til Norge og Universitetet i Oslo, og det er allerede planer om nye tysk-nordiske møter i det offentlige rom.

[Les mer om arrangementet her.](#)

Foto: Ruth Hemstad